

Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija

2011 m. metinė ataskaita

Turinys

Pirmininko įžanginis žodis	3
Vykdomosios direktorės įžanginis žodis	6
EVPRI vaidmuo ir tikslai	8
EVPRI valdysena	8
EVPRI tikslai	10
EVPRI praėjus metams. Temos, užduotys ir pasiekimai	13

Pirmininko įžanginis žodis

Man malonu pristatyti Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijos (EVPRI) 2011 m., mūsų pirmųjų veiklos metų, metinę ataskaitą.

Pirmieji metai buvo kupini įvykių ir mums, kaip naujai Europos priežiūros institucijai (EPI), ir Europos finansų rinkoms. Kai 2011 m. sausio 1 d. EVPRI ėmėsi Europos vertybinių popierių rinkų priežiūros vaidmens, tų rinkų būklė buvo trapi, o vėliau tais pačiais metais dar pablogėjo, kai Europos rinkų vertė staiga labai sumažėjo.

Vis dėlto nepaisant Europos finansų rinkų būklės, EVPRI priskirtas vaidmuo buvo aiškus, ir man atrodo, kad mes sėkmingai susidorojome su šiuo Europos Sąjungos mums skirtu uždaviniu. Tai mums pavyko padaryti, nes, siekdami nustatyti, ar didėja rizika, mes vykdėme visos ES rinkos priežiūrą ir kartu glaudžiai bendradarbiauome su nacionalinėmis kompetentingomis institucijomis (NKI), koordinuodami savo veiksmus su giminingomis institucijomis, t. y. su Europos bankininkystės institucija (EBI), Europos draudimo ir profesinių pensijų institucija (EDPPI) ir Europos sisteminės rizikos valdyba (ESRV). EVPRI taip pat įgyvendino įvairius naujus finansų rinkos teisės aktus, kuriais sprendžiami kai kurie finansų krizės išryškinti finansų rinkų reguliavimo ir priežiūros trūkumai.

Pradedant ilgą teisės aktų keitimo ir jų įgyvendinimo procesą, EVPRI kartu su kitomis naujomis Europos struktūromis ir nacionalinio lygmens priežiūros institucijomis yra Europos visapusiško atsako į finansų krizę fizinis įsikūnijimas. Aš asmeniškai žiūriu į EVPRI įsteigimą kaip į prasidedančią naują erą, kurioje mes kitaip rūpinamės investuotojų apsauga ir užtikriname, kad turėtume gerai funkcionuojančias ir stabilias rinkas visoje Europos Sąjungoje. Teigiami atsiliepimai ir parama, kuriuos gavau per pastaruosius 12 mėnesių eidamas EVPRI pirmininko pareigas, patikina mane, kad siekdami šių tikslų mes veikiame teisingai.

EVPRI, kurios vaidmuo – kurti taisykles ir koordinuoti veiklą, yra vienintelė Europos priežiūros institucija, kuri tiesiogiai vykdo rinkos dalyvių priežiūrą. Ši savo vaidmenį ji atlieka prižiūrodama ypač svarbią sritį – kredito reitingų agentūras (KRA), kurios anksčiau nebuvo reguliuojamos. Nuo 2011 m. liepos mėn. EVPRI yra vienintelė kredito reitingų agentūrų priežiūros institucija Europos Sąjungoje, todėl, norėdamos vykdyti veiklą Europos Sąjungoje, kredito reitingų agentūros privalo kreiptis į EVPRI dėl įregistravimo. 2011 m. EVPRI iš viso įregistravo 16 kredito reitingų agentūrų, tarp jų tokias svarbiausias rinkos dalyves kaip „Fitch“, „Moody’s“ ir „Standard & Poor’s“, taip pat įvairias kitas Europos Sąjungoje veikiančias reitingų agentūras. Vienos bendros Europos priežiūros sistemos taikymas visoms

kredito reitingų agentūroms yra istorinis pasiekimas, nes tai būtina sąlyga, norint užtikrinti geresnį reitingų skyrimo procesą ir tuo pačiu geresnį rinkų funkcionavimą. Norėdama užtikrinti, kad kredito reitingų agentūros nuolat laikytųsi naujų skaidrumo, nepriklausomumo ir vidaus valdysenos taisyklių, 2011 m. gruodžio mėn. EVPRI atliko pirmuosius patikrinimus vietoje, ir nors tai tik pirmasis žingsnis įgyvendinant kredito reitingų agentūrų priežiūros sistemą, tokie patikrinimai taps reguliariai taikoma priemone šiam rinkos sektoriui prižiūrėti.

Vis dėlto nors kredito reitingų agentūroms EVPRI skyrė daug dėmesio šiais pirmaisiais veiklos metais, tai buvo tik platesnės per visus metus vykdytos veiklos dalis. Tarp kitų spęstų klausimų pažymėtina: pasiūlytos elgesio taisyklės, skirtos įmonėms, kurios užsiima didelio dažnio prekyba (DDP), taip pat struktūrinių investicinių produktų arba biržoje prekiaujamų fondų (BPF) pardavimu, ir veikla, skirta naujoms ES taisyklėms kurti tose srityse, kuriose EVPRI įpareigota teikti patarimus ar siūlyti techninius standartus. O kartais atrodė, kad mes taip pat reglamentuojame vertybiniais popieriais skirtuose teisės aktuose ypač dažnai vartojamas santrumpas, kaip antai FPRD II, ERIR, KIPVPS, AIFVD ir KRA III.

Manau, kad 2011 m. EVPRI įrodė sugebanti aktyviai dalyvauti siekiant vieno iš pagrindinių mūsų tikslų – stiprinti ES investuotojų apsaugą, ir vykdyti veiksmus, kurie padeda sukurti sveiką, lanksčią ir atsparią rinką, kurioje investuotojų sprendimai dėl investicijų yra paremti informacija. Dabartinėmis rinkos sąlygomis mažmeninių investuotojų noras gauti kuo didesnę grąžą iš investuoto kapitalo nemažėja, ir šis noras atveda juos į nepažįstamas sritis. Reaguodama į vienos tokių produktų grupės populiarėjimą, EVPRI išleido pirmą visiems Europos Sąjungos investuotojams skirtą įspėjimą apie investavimo į užsienio valiutos produktus riziką.

Mažmeniniai investuotojai yra ne vieni, kuriems reikalinga apsauga, todėl kai praeitą rudeni buvo susirūpinta dėl gandų ir skolintų vertybinių popierių pardavimo galimų pasekmių, EVPRI sėkmingai koordinavo ir derino grynųjų trumpųjų pozicijų draudimo įvedimą daugelyje Europos rinkų finansų įstaigų. Be to, EVPRI paskelbė pareiškimus dėl teisingo apskaitos taisyklių taikymo apskaičiuojant valstybės skolą. Taip pat norėčiau pasinaudoti proga ir asmeniškai padėkoti visiems asmenims, kurie prisidėjo prie EVPRI sėkmės 2011 m. Esu labai dėkingas savo kolegoms iš ES nacionalinių institucijų, kurie kaip Priežiūros tarybos nariai vadovavo EVPRI darbui šiais iššūkių kupiniais laikais. Mano kolegos iš administracinės valdybos nusipelno padėkos už uolumą ir pastangas vadovaujant institucijos kasdieniam darbui, įskaitant daugiametės darbo programos kūrimą, biudžeto sudarymą ir personalo išteklių valdymą.

Baigdamas nuoširdžiai dėkoju visiems su dideliu atsidavimu praeitais metais dirbusiems EVPRI darbuotojams, už puikią organizacijos vardu atlikto darbo kokybę įgyvendinant EVPRI siekius didinti investicijų apsaugą ir stiprinti stabilias ir gerai funkcionuojančias finansų rinkas Europos Sąjungoje.

Su džiaugsmu žvelgiu į ateitį ir galimybę toliau vadovauti šiai vis gausėjančiai atsidavusių europiečių komandai.

Steven Maijoor,

Pirmininkas

Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija

Vykdomosios direktorės įžanginis žodis

Praeitais metais buvo sukurta nauja Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija. Kaip jos vykdomoji direktorė džiaugiuosi galėdama pateikti ataskaitą apie šiuos pirmuosius svarbius EVPRI veiklos metus.

Sukurti naują Europos instituciją yra nemažas iššūkis bet kuriomis aplinkybėmis, bet EVPRI kūrimas vyko ne tik Europos finansų rinkoms sunkiu laikotarpiu, bet ir vykstant labai aktyvioms teisėkūros iniciatyvoms po finansų krizės. Be to, laikotarpis nuo 2010 m. rugsėjo mėn. priimto galutinio sprendimo įsteigti EVPRI ir jai giminingas Europos priežiūros institucijas iki numatytos pirmosios veiklos dienos 2011 m. sausio 1 d. buvo labai trumpas.

Pirmaisiais mėnesiais svarbiausia buvo suprojektuoti ir sukurti naujosios institucijos veiklos ir procedūrų pamatą – parengti sprendimų priėmimo procedūras, pasirinkti pirmininką ir vykdomąjį direktorių ir sukurti pirmines finansų bei žmogiškųjų išteklių valdymo procedūras. Stengdamasi susidoroti su šiais pirminiais administraciniais iššūkiiais, EVPRI dar turėjo persikelti į naująją būstinę kitame Senos krante Paryžiaus 7-oje apskrityje.

Pirmieji veiklos metai EVPRI buvo gana sėkmingi siekiant nustatytų tikslų. Pagrindinis uždavinys buvo užtikrinti per visą pereinamąjį laikotarpį aukštą veiklos veiksmingumą, kad būtų įgyvendinti mūsų ambicingoje darbo programoje numatyti svarbūs planai siekti rezultatų politikos srityje, pradėti tiesiogiai prižiūrėti kredito reitingų agentūrų veiklą, sustiprinti investuotojų apsaugą, finansinį stabilumą ir įvairių priežiūros veiklos rūšių nuoseklumą.

2011 m. pradžioje, atlikdama organizacinės srities darbus, EVPRI perėmė 35 CESR (Europos vertybinių popierių rinkos priežiūros institucijų komiteto) personalo narius, o iki metų pabaigos jos darbuotojų skaičius per visus organizacijos skyrius padidėjo iki 60. Pirmininkui ir vykdomajai direktorei pradėjus eiti pareigas 2011 m. pavasarį ir vasarą, buvo pertvarkyta institucijos vidaus organizacija ir sukurti nauji skyriai bei padaliniai EVPRI teisiniams įpareigojimams vykdyti. Naujajai struktūrai palaikyti reikėjo užpildyti keletą svarbių etatų. Po ilgos bei nuodugnios atrankos procedūros buvo atrinkta keletas aukštos ir išpūdingos kvalifikacijos kandidatų, turinčių darbo vyriausybės, tarptautinėse organizacijose, reguliavimo tarnybose ir privačiame sektoriuje patirties. 2011 m. rudenį, kai šie kandidatai pradėjo dirbti, institucijos valdymo struktūra labai sustiprėjo, ir ji galėjo sėkmingai vykdyti savo įpareigojimus.

Kaip ES agentūra, EVPRI turi užtikrinti, kad, atlikdama finansų, viešųjų pirkimų ir kitas administracines procedūras, ji laikytųsi griežtų ES teisės aktuose nustatytų taisyklių. Organizacija sėkmingai įgyvendino ES apskaitos sistemą (ABAC) ir pertvarkė savo vidaus procedūras pagal šių taisyklių reikalavimus. Iš pirmosios 2011 m. EVPRI finansinės ataskaitos matyti, kad mūsų išlaidos 2011 m. buvo 20 proc. mažesnės nei numatyta biudžete, o tai naujai įsteigtai ES institucijai yra geras pirmųjų metų veiklos rezultatas. Viena sritis, kur mes atsilikome nuo nustatyto tvarkaraščio, buvo IT. Dėl vėlavimo teisėkūros veiklos srityje 2011 m. galėjome pradėti vykdyti mažiau projektų nei buvo suplanuota.

Norėčiau prisidėti prie Steven ir padėkoti visiems EVPRI darbuotojams už jų sunkų darbą, atsidavimą ir didžiulį asmeninį ir kolektyvinį indėlį į pirmųjų metų EVPRI sėkmę. Visų pirma norėčiau padėkoti tiems, kurie tiek daug dirbo pereinamuoju laikotarpiu kurdami naująją organizaciją ir ją augindami 2011 m. Ypač noriu padėkoti Carlo Comporti, kuris 2001 m. pabaigoje paliko EVPRI, bet labai prisidėjo prie jos kūrimo.

Verena Ross,

Vykdomoji direktorė

Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija

EVPRI vaidmuo ir tikslai

EVPRI misija – stiprinti investuotojų apsaugą ir skatinti stabilias ir tinkamai veikiančias finansų rinkas Europos Sąjungoje (ES). Kaip nepriklausoma institucija EVPRI šio tikslo siekia kurdama ES finansų rinkoms bendrą taisyklių sąvadą ir užtikrindama jų nuoseklų taikymą visoje ES. EVPRI prisideda prie finansų paslaugų įmonių reguliavimo visoje Europos Sąjungoje, tiesiogiai prižiūródama jų veiklą arba aktyviai koordinuodama nacionalinių priežiūros institucijų veiklą.

Organizacinės EVPRI ypatybės

Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijai, būdams, kuriais ji vykdo savo misiją ir siekia tikslų, būdingos šešios ypatybės. EVPRI yra:

- **Europos institucija.** Vykdydama savo užduotis, EVPRI veikia atsižvelgdama į ES interesus. Ji atspindi ES įvairovę;
- **nepriklausoma.** EVPRI yra nepriklausoma nuo ES institucijų, nacionalinių institucijų ir nuo finansų rinkų dalyvių;
- **bendradarbiaujanti.** Kartu su nacionalinėmis institucijomis EVPRI sudaro ES finansų rinkų priežiūros institucijų tinklą. Ji bendradarbiauja su visomis atitinkamos srities Europos struktūromis, įskaitant Europos bankininkystės instituciją (EBI), Europos draudimo ir profesinių pensijų instituciją (EDPPI) ir Europos sisteminės rizikos valdybą (ESRV), taip pat su reguliavimo tarnybomis už ES ribų;
- **atskaitinga.** EVPRI sprendimus priima skaidriai ir su suinteresuotomis šalimis bendrauja atvirai, nė vienos neišskirdama. Organizacija yra atskaitinga Europos Parlamentui, Europos Tarybai, Europos Komisijai ir plačiajai visuomenei;
- **profesionali.** EVPRI siekia profesionalaus meistriškumo įdarbindama aukštos kvalifikacijos darbuotojus, turinčius tvirtų techninių žinių apie finansų rinkas ir daug patirties šioje srityje, taip pat laikydamosi geros praktikos ir teisingų procedūrų; ir
- **veiksminga.** EVPRI naudoja savo išteklius našiai, kad galėtų kuo labiau skatinti investuotojų apsaugą ir stabilias bei tinkamai veikiančias rinkas Europos Sąjungoje.

EVPRI valdysena

EVPRI valdo du pagrindiniai sprendimus priimančiosios organai: priežiūros taryba (PT) ir administracinė valdyba. EVPRI turi visu etatu dirbantį pirmininką Steven Maijor ir vykdomąją direktorę Verena Ross. Pirmininkas ir vykdomoji direktorė dirba EVPRI būstinėje

Paryžiuje; jų kadencija yra penkeri metai ir gali būti pratęsta vieną kartą. Pirmininkas atsako už priežiūros tarybos darbo parengimą ir pirmininkauja priežiūros tarybos bei administracinės valdybos posėdžiams. Jis taip pat atstovauja institucijai.

Vykdomoji direktorė atsako už institucijos kasdienį valdymą, įskaitant personalo reikalus, metinės darbo programos sudarymą ir įgyvendinimą, institucijos preliminarų biudžeto projekto sudarymą ir administracinės valdybos darbo parengimą.

EVPRI priežiūros taryba

Priežiūros tarybą sudaro 27 nacionalinių priežiūros institucijų vadovai ir stebėtojai iš Europos Komisijos, EBI, EDPPI ir ESRV. Be to, Norvegija, Islandija ir Lichtenšteinas¹ pakviesti dalyvauti kaip nuolatiniai stebėtojai. Taryba vadovauja EVPRI darbui ir turi sprendimų priėmimo įgaliojimus tvirtinant EVPRI nuomones, gaires, rekomendacijas ir sprendimus, išleidžiant techninius standartus ir teikiant patarimus ES institucijoms.

Informaciją apie tarybos narius ir jos posėdžių protokolų santraukas galima rasti EVPRI interneto svetainėje: www.esma.europa.eu/bos

EVPRI administracinė valdyba

Administracinę valdybą sudaro šeši priežiūros tarybos nariai, kuriuos iš savo tarpo renka priežiūros tarybos nariai. EVPRI pirmininkas Steven Maijoor yra taip pat administracinės valdybos, kuriai jis pirmininkauja, narys. Vykdomoji direktorė ir Europos Komisijos (EK) atstovas administracinės valdybos posėdžiuose dalyvauja neturėdami teisės balsuoti (išskyrus tai, kad EK turi teisę balsuoti biudžeto klausimais).

Pagrindinis administracinės valdybos vaidmuo – rūpintis institucijos valdymo aspektais, kaip antai daugiametės darbo programos sudarymu, biudžetu ir personalo ištekliais.

Informaciją apie valdybos narius ir jos posėdžių protokolų santraukas galima rasti EVPRI interneto svetainėje: www.esma.europa.eu/mb

¹ Lichtenšteino Finansų rinkos priežiūros institucija (FMA) pateikė EVPRI prašymą po to, kai Lichtenšteino Parlamentas priėmė įstatymą, kuriuo iš dalies keičiamas Finansų rinkos priežiūros institucijos aktas („FMAA“), įsigaliojęs 2011 m. sausio 1 d. FMAA reglamentuojamas FMA ir jos kolegų užsienyje bendradarbiavimas bei keitimasis informacija. FMAA labai pasikeitė pagalbos, kurią gali suteikti FMA siekdama laikytis tarptautinių bendradarbiavimo priežiūros srityje ir keitimosi informacija standartų, pavyzdžiui, EVPRI/EVPRI MMoU ir ES teisės aktų, mechanizmai.

EVPRI vertybinių popierių ir rinkų suinteresuotųjų subjektų grupė

Vertybinių popierių ir rinkų suinteresuotųjų subjektų grupė buvo įsteigta vadovaujantis EVPRI steigimo reglamentu siekiant palengvinti konsultavimąsi su suinteresuotaisiais subjektais dėl institucijos užduočių svarbiose srityse. EVPRI privalo konsultuotis su šia Grupe dėl gairių ir techninių standartų projektų. EVPRI paskyrė trisdešimt (30) grupės narių dvejų su puse metų kadencijai, paskelbusi atvirą kandidatų siūlymo procedūrą. Grupės nariai pirmą kartą susirinko į posėdį 2011 m. liepos mėn. Jie atstovauja įvairiems finansų rinkos dalyviams ir jų darbuotojams, vartotojams ir kitiems mažmeninių finansinių paslaugų naudotojams bei mažoms ir vidutinėms įmonėms.

2011 m. grupė savo pirmininku išrinko vartotojų atstovą Guillaume Prache. Jam padeda du pavaduotojai – finansinių paslaugų naudotojų atstovas Peter de Proft ir finansų rinkų dalyvių atstovė Judith Hardt. 2011 m. įvyko trys plenariniai grupės posėdžiai, kurių protokolų santraukas galima rasti adresu: www.esma.europa.eu/smsg

EVPRI tikslai

Geras ir veiksmingas vertybinių popierių rinkų reguliavimas yra pagrindinis Europos Sąjungos (ES) finansų rinkų ir ekonomikos augimo, vientisumo ir našumo svirtis. Veiksmingas reguliavimas – gyvybiškai svarbus veiksnys, kuris padeda užsitarnauti ir išlaikyti rinkos dalyvių pasitikėjimą. Tam, kad būtų galima puoselėti šias sąlygas, EVPRI buvo sukurta kaip nepriklausoma ES institucija, kurios užduotis – kuo geriau derinti priežiūros taisykles ir praktiką.

EVPRI nustato suderintas taisykles ir siekia, kad jos būtų įgyvendintos visoje Europos Sąjungoje, todėl ji funkcionuoja kaip vertybinių popierių teisės aktų standartų kūrėja ir teikia techninius patarimus tose srityse, kuriose yra Komisijos įgaliota tai daryti. Ji taip pat atlieka svarbų vaidmenį tiesiogiai prižiūredama finansų srities subjektus visoje Europoje. Pavyzdžiui, šiuo metu ji prižiūri kredito reitingų agentūrų veiklą, ateityje prižiūrės ir sandorių duomenų saugyklas (SDS).

EVPRI metinė ataskaita – svarbi priemonė, padedanti užtikrinti institucijos atskaitomybę apie pasiektus rezultatus ir metinės darbo programos įvykdymą. Kad būtų lengviau suprasti EVPRI vaidmenį, ji užsibrėžė šešis tikslus, kurių ji siekia vykdydama savo veiklą.

Priežiūra

Šiuo metu EVPRI tiesioginės priežiūros pastangos yra nukreiptos į vieną finansų rinkų dalyvių grupę – kredito reitingų agentūras. Nuo 2011 m. liepos 1 d. EVPRI yra atsakinga kredito reitingų agentūrų registravimą ir priežiūrą Europos Sąjungoje. Be to, pagal naujuosius ES reglamentus EVPRI priežiūros kompetencijai ateityje priklausys ir sandorių duomenų saugyklos.

Visoje Europos Sąjungoje prižiūrdama finansų rinkų dalyvius, kurie gali turėti įtakos ES finansų rinkų vientisumui, EVPRI padeda užtikrinti, kad finansų rinkos būtų saugios, ir taip stiprina investuotojų apsaugą.

Bendras taisyklių sąvadas

Atlikdama standartų kūrėjos vaidmenį, EVPRI nustato suderintus reguliavimo techninius standartus (RTS) įvairiose vertybinių popierių reguliavimo srityse. Rengdama tuos standartus, EVPRI prisideda prie bendro ES taisyklių sąvado, kuris taikomas visiems rinkos dalyviams ir užtikrina vienodas veiklos sąlygas visoje Europos Sąjungoje. Bendras taisyklių sąvadas skatina nacionalinės priežiūros kokybę ir nuoseklumą, geresnę ir nuoseklesnę investuotojų apsaugą visoje Europos Sąjungoje ir griežtesnę tarptautinių grupių priežiūrą.

Konvergencija

EVPRI buvo įsteigta priežiūros konvergencijai skatinti ir taip mažinti atvejus, kai arbitražas vykdomas remiantis įvairia praktika, nes tai kenkia ne tik rinkų funkcionavimo vientisumui, našumui ir tvarkingumui, bet ir galiausiai finansiniam stabilumui.

Siekdama puoselėti sąžiningą ir subalansuotą priežiūros praktiką, EVPRI organizuoja ekspertų vykdomas galiojančių ES vertybinių popierių teisės aktų peržiūras. Be to, EVPRI turi keletą priemonių, kuriomis gali siekti reguliavimo konvergencijos, pavyzdžiui, ji gali skelbti nuomones ir, kaip paskutinę priemonę, pradėti ES teisės aktų pažeidimo procedūrą.

Konvergencijos tikslų institucija siekia ir kitose darbo programos srityse, pavyzdžiui, tobulina bendrą taisyklių sąvadą, išleisdama gaires ir rekomendacijas tose srityse, kur dar egzistuoja taisyklių taikymo skirtumai, ir teikdama Komisijai patarimus apie tas sritis, kuriose norint suvienodinti priežiūros praktiką gali reikėti taisyti teisės aktus.

Investuotojų apsauga

EVPRI steigimo reglamente institucijai yra suteiktas vadovaujantis vaidmuo skatinant skaidrumą, paprastumą ir sąžiningumą vartotojams teikiamų finansinių produktų ir paslaugų

vertybinių popierių rinkose. Siekdamą užtikrinti, kad nepriklausomai nuo produkto pardavimo vietos investuotojams būtų suteikiama to paties lygio apsauga, EVPRI renka, analizuoja ir skelbia informaciją apie vartojimo tendencijas, skatina finansinį raštingumą ir mokymo iniciatyvas ir prisideda prie bendrų informacijos atskleidimo taisyklių tobulinimo.

Institucijai svarbu stebėti naują ir jau egzistuojančią finansinę veiklą, nes taip ji gali nuspręsti, ar reikia priimti gaires ir rekomendacijas saugumui vertybinių popierių rinkose skatinti, ir gali užtikrinti vis geresnę investuotojų apsaugą visoje Europos Sąjungoje.

Nustačiusi, kad kai kurie produktai pagal savo pobūdį gali kelti rimtą grėsmę investuotojams, EVPRI privalo paskelbti įspėjimą. Jei įsigalios dabar pasiūlyti teisės aktai, EVPRI galės kraštutiniu atveju laikinai uždrausti tam tikrus produktus. Dirbdama šioje srityje, EVPRI privalo užtikrinti, kad investuotojams rinkos dalyvių teikiama finansinė informacija būtų aiški, suprantama ir būtų teikiama laikantis galiojančių taisyklių.

Finansinis stabilumas

Kad EVPRI galėtų prisidėti prie ES vertybinių popierių rinkų finansinio stabilumo apsaugos, labai svarbu, kad ji nuolat analizuotų tendencijas ir ankstyvoje stadijoje mikroatsargumo lygmeniu nustatytų galimus pavojus ir silpnas vietas visų valstybių narių ir sektorių mastu. Tam EVPRI privalo vykdyti Europos vertybinių popierių rinkų ekonomines analizes ir modeliuoti galimų pokyčių rinkoje poveikį.

EVPRI reguliariai arba prireikus informuoja kitas Europos finansinės priežiūros sistemos institucijas, kitas Europos priežiūros institucijas (EPI) ir Europos sisteminės rizikos valdybą (ESRV) apie nustatytus faktus ir išvadas. Vykdamt priežiūros veiklą surinkti mikroatsargumo duomenys yra labai svarbūs besikaupiantiems galimiems pavojams visai ekonomikai nustatyti. Todėl labai svarbu reguliariai informuoti visus sprendimų priėmėjus, taip pat ES lygmeniu Finansinių paslaugų komitetą (FPK) bei Ekonomikos ir finansų komiteto finansinio stabilumo lentelę (EFK-FSL), ir reguliariai siųsti jiems ataskaitas.

Organizacinės nuostatos

Kad EVPRI, kaip standartus nustatanti ir priežiūrą vykdamti institucija, galėtų vykdyti savo užduotis, ji turi dirbti efektyviai ir našiai ir kaip ES agentūra laikytis visų ES taisyklių ir procedūrų. EVPRI yra pasiryžusi dirbti kaip skaidri ir atskaitinga organizacija. Ši metinė ataskaita yra svarbi priemonė EVPRI tikslams pristatyti, kur paaiškinta, kaip EVPRI atsiskaito ES institucijoms ir plačiajai visuomenei.

EVPRI praėjus metams. Temos, užduotys ir pasiekimai

Pirmaisiais metais EVPRI veiklai buvo būdingi trys pagrindiniai veiksniai: besitęsianti finansų krizė, toliau tebevykdoma reguliavimo pokyčių darbotvarkė ir kredito reitingų agentūrų priežiūros įgyvendinimas. Vyraujant sunkiai padėčiai rinkoje, EVPRI atliko pagrindinį ES rinkų priežiūros sistemos koordinatoriaus vaidmenį. Koordinatorius įpareigotas aktyviai sekti pokyčius ir riziką ir koordinuoti nacionalinių kompetentingų institucijų veiksmus, ypač tokiais klausimais kaip antai skolintų vertybinių popierių pardavimas, finansinė atskaitomybė, rinkos mikrostruktūros, tarpuskaita ir atsiskaitymai.

EVPRI taip pat greitai pradėjo vykdyti ir naują ES vertybinių popierių rinkų standartų nustatytos vaidmenį, priimant įvairius naujus arba taisomus teisės aktus tokiais klausimais kaip rinkos (ERPD), jų infrastruktūra (EMIR), skaidrumas (SD, PD, TFAS) ir tvarkingas funkcionavimas (skolintų vertybinių popierių pardavimas, PRD), ir finansų rinkų dalyviams, pavyzdžiui, kredito reitingų agentūroms (KRA II ir III) ir investiciniams fondams (KIPVPS, AIFVD), taikomos taisyklės.

EVPRI toliau stengėsi, kad nacionalinėms priežiūros tarnyboms būtų lengviau dalytis patirtimi ir geriausia praktika visų pirma rinkos priežiūros srityje, taip pat leidžiant prospektus ir teikiant pasiūlymus įgyti įmonių kontrolinius akcijų paketus.

Pagrindinis dėmesys kredito reitingų agentūrų priežiūrai, politikai ir investuotojų apsaugai

Siekdama pagrindinio tikslo – sukurti ir užtikrinti tinkamą visos ES rinkos dalyvių priežiūrą, EVPRI greitai padarė didelę pažangą ir iki 2011 m. liepos mėn. tapo vienintele Europos kredito reitingų agentūrų priežiūros institucija. Iki metų pabaigos kartu su nacionalinėmis priežiūros institucijomis ji jau buvo užregistravusi 15 kredito reitingų agentūrų, įskaitant tokius stambius subjektus kaip DBRS, „Fitch, Moody’s“ ir „Standard & Poor’s“. 2011 m. pabaigoje, po šių agentūrų įregistravimo, EVPRI atliko pirmuosius patikrinimus vietoje, kurių tikslas buvo patikrinti, ar šios agentūros laikosi kredito reitingų agentūrų reglamente nustatytų reikalavimų.

Didelė dalis EVPRI išteklių buvo skirta naujiems politikos pokyčiams, taikant prekybos reikalavimus pagal finansinių priemonių rinkų direktyvą (ERPD). EVPRI įvertino trijų naujų pasiūlymų dėl ERPD skaidrumo reikalavimų netaikymo iki sandorio sudarymo atitiktį teisinėms nuostatomis, paskelbė galutinę nuomonę dėl automatizuotos trumpalaikio didelio dažnio prekybos, tęsė darbą su biržos prekėmis susijusių finansinių priemonių srityje ir dalyvavo sprendžiant klausimus visais vykstančios ERPD peržiūros aspektais. Sprendžiant klausimus po sandorio sudarymo, EVPRI, po to kai G20 sudarė reguliavimo veiksmų planą, atliko parengiamuosius darbus, susijusius su siūlomais techniniais standartais reglamentui

dėl ne biržos išvestinių priemonių, pagrindinių sandorio šalių tarpuskaitos (PSŠT) ir sandorių duomenų saugyklų (Europos infrastruktūros reglamentas (ERIR)). Fondų valdymo srityje, įgyvendinant pagrindines direktyvas dėl kolektyvinio investavimo į perleidžiamus vertybinius popierius (KIPVPS) ir dėl alternatyvaus investavimo fondų valdytojų (AIFV), EVPRI parengė išsamias taisykles alternatyvaus investavimo fondų valdytojams, sukūrė praktines priemones KIPVPS IV direktyvos paskutiniam perkėlimui į valstybių narių nacionalinę teisę užtikrinti ir pradėjo rūpintis biržoje prekiaujamais fondais ir struktūriniais KIPVPS, siekdama užtikrinti vienodą visų investuotojų apsaugą ir visų fondų produktų skaidrumą.

Kita svarbi 2011 m. EVPRI darbotvarkės tema – aukštos kokybės informacija reikiamam skaidrumo lygiui užtikrinti. Institucija supažindino tarptautinę finansinės atskaitomybės bendruomenę ir tarptautines standartizavimo įstaigas su savo požiūriu šiuo klausimu ir stebėjo, kaip jis taikomas. Vykdydama šį vaidmenį, EVPRI prisidėjo prie tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų (TFAS) kūrimo ir teikė nuomones klausimais, susijusiais su finansine apskaita, kaip antai TFAS taikymas tvarkant valstybės skolą.

Atlikdama šį svarbų politikos kūrimo vaidmenį, EVPRI dalijosi patirtimi ir skatino nacionalinių priežiūros institucijų diskusijas rinkos priežiūros klausimais ir klausimais, susijusiais su Prospektų ir Skaidrumo direktyvomis, kontrolinio akcijų paketo įsigijimu ir t. t. EVPRI taip pat siekė bendro su kitomis Europos priežiūros institucijomis ir su ESRV darbo pažangos.

Siekdama stiprinti finansų vartotojų apsaugą, EVPRI parengė papildomas tarpininkams ir fondų valdytojams skirtas taisykles ir reikalavimus, taip pat išleido pirmąjį visai Europai skirtą savo produktą – įspėjimą investuotojams dėl prekybos užsienio valiuta. Šio produkto tikslas – įspėti investuotojus apie riziką, kurią gali kelti tokie produktai.

EVPRI kaip ES agentūra

Skirdama daug dėmesio savo vaidmeniui politikos ir priežiūros srityje, EVPRI tuo pat metu kūrė ir savo vidaus organizacinę struktūrą, t. y. kūrė ir įgyvendino taisykles ir procedūras, siekdama, kad EVPRI valdymo organai funkcionuotų tinkamai ir atliktų steigimo teisės aktuose jiems skirtas pareigas tokiose srityse, kaip pavyzdžiui, finansai, žmogiškieji ištekliai, informacinės sistemos (IT) ir logistika.

EVPRI kūrė ir įgyvendinimo savo organizacines taisykles ir procedūras, siekdama, kad jos atitiktų ES reikalavimus, pavyzdžiui, pirkimo, mokėjimo ir darbuotojų įdarbinimo taisykles.

Infrastruktūros kūrimas ir šios procedūros padėjo institucijai išsiplėsti: 2011 m. sausio mėn. institucijoje dirbo 35 darbuotojai, o 2012 m. pabaigoje dirbs 100 darbuotojų. Pirmininkui ir vykdomajai direktorei pradėjus eiti pareigas 2011 m. pavasarį ir vasarą, buvo pertvarkyta institucijos vidaus organizacija ir sukurti nauji skyriai bei padaliniai EVPRI teisiniams įpareigojimams vykdyti.

Per kelis pirmuosius veiklos mėnesius EVPRI sėkmingai įdiegė ES apskaitos sistemą (ABAC) ir sukūrė būtinas finansines procedūras, kad galėtų laikytis ES taisyklių numatydamą būsimoms išlaidoms lėšas ir atlikdama mokėjimus. Kad EVPRI galėtų funkcionuoti, taip pat reikėjo įgyvendinti pirkimo procedūras ir griežtą bei skaidrią tvarką, pagal kurią būtų parenkami paslaugų teikėjai.

2011 m. viduryje EVPRI persikėlė į naujas patalpas Rue de Grenelle gatvėje Nr. 103, Paryžiuje. Persikraustyti reikėjo todėl, kad išaugo darbuotojų skaičius, be to, reikėjo daugiau posėdžių kambarių susitikimams su nacionalinėmis kompetentingomis institucijomis ir išorės subjektais rengti, pavyzdžiui, organizuojant viešuosius svarstymus. Persikraustymas tokiai jaunai organizacijai kaip EVPRI buvo nelengvas logistikos uždavinys, tačiau jai pavyko su juo susitvarkyti nenutraukiant pagrindinės veiklos.

Iššūkių, su kuriais kasdien susidurdavo greitai auganti organizacija, buvo nemaži, ypač IT srityje. Be to, EVPRI tvarkė visą ES apimančią pranešimų apie sandorius duomenų bazę ir rado sėkmingą IT sprendimą, kaip paskelbti istorinius kredito reitingų agentūrų reitingus. Keleto kitų IT projektų pažanga buvo lėtesnė nei tikėtasi dėl labai vėluojančių teisėkūros procesų, pavyzdžiui, ne biržos išvestinių priemonių srityje.